

שירי רנה שני

מאת סילביה בן-דוד

נאמרה לא מכבר, לא רק ע"י עצם הזכרתה מחדש אלא ע"י אופי שילובה בטור, ובכך מועי-גקת לה תהודה רבה. הבית הי ראשון בשיר מורכב מכוח הניי-גוד שבין החיים - התנועה, מ-דורה, ערב, קולות, צפרים, לב- שהם סמלים שכיחים לרגשות א-נושיים - לבין קפאונם והתאב-נותם.

על פי רוב מעדיפה המשוררת לא את המוחשי והגלוי, אלא את הנסתר והמרומוז ולכן תופסת מ-קום רב בשיריה דמות ה,הוא"; במנהרות חיו, במקום ההוא, שם דובר בנו, וכו'. וכן רווח בשיי-ריה השימוש בסמלים ובדימויים מורחבים. כביכול התרחקות מל-שון, "אני" יש כאן והפניית ה-מבט אל העולם החיצון. אך לא באה, "בריחה" זו אלא להדגיש את עולמה האישי שלה. כשהכאב קשה מנשוא מעדיפה המשוררת לא לכתוב במישרין על עצמה אלא להשליך את החווייה על מושא אחר, אנונימי. אך לעתים לוקה לשון הרמזים בחוסר בהי-רות: "הכאב הרצוף, אכאב ה-מקוטע, בחידות, במראה / מ-בלי משים, כביכול, מבלי לעכב, / מבלי להבריא, / בשם נקוב, ב-דברים בעלמא, ללא ניתומים, ה-צל / הנוסל, הצל הנגוע, באה-בה / באהבה".

"שלום לאדוני המלך" הוא מח-זור שירים שלישי של רנה ש-ני (°) (קדמו לו "עיר זרה" ו,ים בעול"), קובץ מגובש, פיוטי, ש-בו מצליחה המשוררת להביע את עצמיותה, את עולמה המידי ו-החד-פעמי.

בדרך כלל קשורים השירים כולם במוטיב אחד: דממה של כליון אטי, חיים שנעדר מהם קונטאקט אנושי ברי קיימא. המשוררת מבינה את א-זי לתהיד של האהבה החולפת ואת ודאיותו הקשה והכואבת של ה-מוות, ומתוך השק-ג חיים זו של חידלון וכניעה נובעת ההש-למה עם הבלתי ומגע. במלים מדודות ומפוכחות עושה המשור-רת את חשבון נפשה: "נראה שאין לשנות. הוא מתעצם, הוא נחלק/מתוך חיו כשמש מנרתי-קה, שמש מנרתיקה./אני נעה ב-צל מחוגו, על הקיר החשוף, ה-לבן./נראה שאין לשנות, נראה שמוכן / כי אלה סימנים ללב בושש, לזמן נכלם מקוצר יד, / למהומה, אהוב, שעוד-מעט, א-הוב, מיו". אלה שירי כאב חנוט כירוקת העלים המתייבשים (,בית נכות") ושירי קטבים מנוגדים: מוות וחיים, אשלייה ומציאות. ע-תידה של האשלייה אינו לוט בערפל, והמוות אינו אתגר, אר-יב שיש לנצחו, אלא עובדה מוס-

מתערוכת הרישומים של נורה פרנקל בגלריה יפו העתיקה

איכות הלשון השירית מורגשת בשירים אלה יותר מקודמיהם, והדבר ניכר בפניגורטיביות ובי-ריתמוס. משורר בשל מפתח ל-עצמו עולם דימויים וחיתוכי מש-פטים אופייניים לו. באחד מן ה-שירים היפים בספר, שיר המדבר כעד עצמו, נאמר: "לב, היא מהרהרת, בלבו הרך, המחשה, / ואיך סגור בתוכו ישפה מאיר קשה / ואיך לילה ממאיר נסגר על חיו הבאים, נכים / איך חיו לפתים בתוך סוגר, מלון אור-ם / שמישהו מהלך בו בח-שאי, מחליק במסדרונות, / מ-ציץ, נפעם ומתעשת, גנב המ-פשפש בארונות, / חייל זוחל ב-תוך שוחה זרה, בלש התר אחר עריית-חרפה, / מוליך דיבה המ-סמן תבנית של נקודות תורפה..."

ההבונה של לב וישפה, לילה ומלון הסוגרים על חיים, מקרינה את השפעתה בעקיפין על שני הבתים האחרים. ישנה פה הש-תלשלות, אולי בלתי נמנעת, מן הדימוי אל... פיתוחו בדרך תיאור-רית. ניתן לחוש באחידותו של השיר, בריצפו הפנימי, באוירתו, בחזותו. סיומו מתומצת ונקי: "כמה קשה לילה בו חיו צרים עליו, נושיו".

ההבנת... אחת הבגרות, המ-ציות את תפיסת החווייה אופי-ייניים לשירים הנוגעים לעולמה האישי ולא לאלה המרוחקים ממ-נו. כך למשל נופל השיר, "תמו 2" משירים אחרים. אך בסיכומו של דבר, שירי "שלום לאדוני המלך" ראויים לתשומת לב. רנה שני היא משוררת כנה ובעלת ט-ביעת עין, שרגישות למלה ול-ביטוי מציינת את שיריה.

כמה, מוגמרת. "אדם שקט עכ-שיו. ושמא נח, בהפוגה קצרה, / ממתין, ללא תנועה, לאזעקה א-שר תחלוש אותו / מתוך חיו".

בניתוק האדם מכוונתיו שלו נעשים קשריו עם הזולת רופפים ומנתקים מאליהם. וכשהמשוררת כותבת על "אחרית אהבה רוע-דה" לא נעלם ממנה שיחסי א-נוש מושתתים על הדדיות, שה-אדם אהוב רק אם הוא יכול ל-אהוב. ככל שהיא מתחקה אחר מעגלי החווייה כן מתעצמת תחו-שת חוסר המוצא ממצבה ותחו-שת אפסות קיומה: "ולכסוף ת-פול לי שנה / נחלה נכונה שם איזמה / עבותות תלפפני / חבה תקיף כמשנאה / חבל תקשור וא-רוצה / קשר תקשור עלי / ל-החליף לי דמות בדמות / דמות בלהה בדמות אימה / לילה יבל-עוני / ועודני בלב האלה" - את השיר מיחד גיבוש צורני ותוכני. השיר "דקים כתחרים, יפים, פקו-חיים" הוא שיר אישי, רגע בהוו-ייה ממשית של פגישה ופרידה. אך מהו הסיוס - "מתבוננים בו; טרוף מסע געגועים נודא" / צנח למות בדד על עיר מופזת וזרה". "כמה רעד נורא יש במפרש שגלפת אל רוח, / צפרי אהבה רבות לא יספרו כמה ולא / צד / דולק הרעד בשחר יום מועד". תחושת עזובה והתרוקנות ממשוהו משכנעת בשעה שהיא א-שית ו-שותקת ובהיותה נובעת מרגש ע-מוק שהגיע לגמר בישולו. יש ל-ציין שעם כל ההקפדה שבבחירת המלים בשמר היטב הרעד הנור-יא, ונה גוצר כאן ע"י הבהרה נוספת של משמעות המלים, "כ-מה" ו,רעד" המופיעות בשורה הראשונה, אמצעי אסתטי זה מ-נוצל אצלה בשירים הרבה; לחי-זור וללטש מלה (או רעיון), ש-